

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΕΚΔΟΤΑΙ: ΙΔΡΥΜΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΚΩΣΤΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 2 (Β' ΘΡΑΚΗΣ, 8)

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΣΝΟΜΠΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΥΧΟΥ

Φίλος συμπολίτης, προκειμένου να φύγει αυτές τις ημέρες για την έξοχή, έπερασε χθές από το γραφείο του. Και παρήγγειλε τρία νέα κοστούμια, παρακαλώ. Ένα γκρι, ένα μπλέ, άμφότερα «Ντόναλντ», δηλαδή της πολυτελείας, κι ένα λευκό, επίσης από τ' άκριβωτερα. Τό όποιον σημαίνει ότι ο φίλος συμπολίτης, προτού φύγει ακόμη από το συνωστισμό της πόλεως, έλαβεν όλα του τα μέτρα για να ξεουδετερώσει την απόλαυσι της έξοχης.

— Αλλά τί θέλατε να κάμω; διεμαρτυρήθη ακούοντας την παρατήρησι αυτή. Να βάλω μήπως μενιδιάτικα; Να ξαναγίνω μ' άλλα λόγια χωριάτης;

— Άκριβώς. Χωριάταρος μάλιστα! Ίδου ή βαθύτερα επιστημονική δικαίωσι των θερινών διακοπών. Και ή ήθική των επίσης. Διότι τό ζήτημα της καλοκαιρινής έξοχης έχει κι εκείνο την ήθική του άποψι, τούλάχιστον για τούς λαούς όπου έγινε συνήθεια με τά χρόνια. Άς εξηγήσωμε τό κάσο, άπό τό καθιστά ενδιαφέρον ή επικαιρότης του. Ο τρόπος με τόν όποιον παραθερίζομε, οι περισσότεροι Έλληνες, δέν είνε καθόλου συγχρονισμένος. Άπόδειξις ή κομψότης, ή καλλίτερα ό σνομπισμός του καλοκαιριού ρούχου, έννοια άπολύτως άντιεξοχική.

— Και όμως εις τίς Εύρωπαϊκές πλάξ λανσάρονται μόδες.

— Αυτό πράγματι συμβαίνει, αλλά στά κέντρα που έχουν ένα χαρακτήρα καθαρώς κοσμικό και κοσμοπολιτικό, τά όποια δέν άποδίδουν άποσδήποτε τή θερινή ζωή ένός τόπου, όσο κι αν λάμπουν ή διαφημίζονται περισσότερο. Είνε κατά βάθος επιχειρήσεις, βιτρίνες, καζίνα, μαγαζίνια, Χόλλυγουντ, μία υπόθεσις τέλος πάντων άναμφισβητήτου θεαματικού τόπου, ή όποια όμως δέ μπορεί να ενδιαφέρει εν συνεχεία παρά «άστέρως», ώρισμένη κοινωνική τάξι, τούς μιμητάς αυτής της τάξεως και έλάχιστα τόν άλλον κόσμο. Παράδειγμα εκείνοι που πάνε στο Ντωβίλ. Κάθονται λίγες ημέρες, βλέπουν τό μαχαράγια της Καπουρτάλας, τόν Άγκά-Κάν, τή Μιστεγκέτ, κι έπειτα εξαφανεύουν για τήν πραγματικόν τους έξοχή, έπειδή δέν έχουν τήν έντύπωσι πώς παραθέρισαν. Αυτό είνε άλλη δουλειά, κατάργησις κάθε κοσμικότητος και πλήρης έπανοδος στον άγροτικό βίο, όπως τόν τραγουδάει ό Φρανσι Ζάμ.

— Αλλά μιλήσατε για τό σνομπισμό του ρούχου.

— Η επιστροφή στον άγροτικό βίο αρχίζει από τήν ώρα που θα βάλετε ναφθαλίνη στην γκαρντερόμπα σας. Τό ράσο μπορεί να μνή κανή τόν καλόγερο. Πάντως τό άνημέλητο ρούχο είνε τό πρώτο πράγμα που δίνει σ' έναν τύπο της πολιτείας τό ρόλο του άνθρώπου της έξοχης. Άνοιχτε ένα οιδονήποτε ξένο εικονογραφημένο περιοδικό για να πεισθήτε. Διά-

ΑΝΔΡΕΑΣ Μ. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ

Πρό δύο περίπου εβδομάδων εις ώρας υπερεμσονυκτίους ήκουσα εις τήν Πλατείαν του Συντάγματος έκ τών όπισθεν τραγουδιστά τά λόγια: «Άγαπήτέ Νίκο, σε λίγες μέρες θα γιορτάσωμε τά τριάντα χρόνια της γνωριμίας μας». Χωρίς να στραφώ ένόησα άμέσως ότι πρόκειται περί του παλαιού καλού φίλου Άνδρέα Άνδρεάδου ή κεκρυφαίη προφορά και αι συχνά διακοπαι τών λέξεων, προ-

σνάδελφον κ. Σωκράτη Β. Κουγέαν να έπισκεφθί έκ μέρους μου τόν κοινόν φίλον Άνδρέαν Άνδρεάδην; άλλ' αυτός άδοκίμως ειχε πρό όλίγων ώρών άποκοιμηθί εις τόν Ύπνον του Χριστού. Ούτω ό συνάδελφος κ. Σ. Β. Κουγέας άντι του φίλου, του όποιου πάντες μέ- χρι πρό όλίγου έθαύμαζον τήν ρωμαλεότητα και τήν δραστηριότητα, συνήτησεν άψυχον πτώμα. Εις δέ τήν ταπεινότητά μου προ-

γεννήθη τήν 30 Νοεμβρίου 1876 εν Κερκύρα. Πατρόθεν κατήγετο έκ Σφακιών τής Κρήτης και μά- λιστα έκ τής οικογενείας Δασκαλο- γιάννη, ή όποια—ώς γνωστόν— στενώς συνδέεται προς τήν επανά- στασιν τής μεγαλονήσου κατά τόν πρώτον επί Αικατερίνης τής Β' Ρωσοτουρκικόν πόλεμον. Διαρ- κούντος του 1909 ό μακαρίτης Άνδρέας Μ. Άνδρεάδης, μεταβάς εις τήν νήσον τών προγόνων του, έφωτογραφή- θη εκεί φορών τήν Κρητικήν στολήν, ή δέ σχετική φωτο- γραφία έχει κατ' επανάλη- ψιν δημοσιευ- θή. Μητρόθεν δέ κατήγετο ό Άνδρέας Μ. Άνδρεάδης έκ Χίου; πατήρ τής μητρός του ήτο ό Μανώλης Ροδοκανάκης - Βλάχος, μέλος τής Χιακής έμ- πορικής άρι- στοκρατίας, φι- λος τών γραμ- μάτων, ιδρυτής και εφεργέτης του περιφήμου Γυμνασίου τής Χίου και χορη- γός τών σπου- δών πολλών Έλλήνων εις τό έξωτερικόν. Μετά τών ά- δελφών αυτού Σταμάτη και Φραγκίσκου ό Μανώλης Ρο- δοκανάκης - Βλάχος ειχεν άποκατασταθί- χαιρίν έμπορι- κών επιχειρή- σεων εν Ίταλία και μάλιστα εν Γενούη και Λι- βόρνω; εκείθεν επέστρεψε δι' όλίγους μήνας άρχομένης τής Ε- παναστάσεως εις Χίον, όπου συνελήφθη υπό τών Τουρκικών άρ- χών ως άποστράτης, ίνα τώ 1822 ά- παγχονισθί μετ' άλλων Χίων ό- μήρων. Κόρη του Μανώλη Ροδο- κανάκη-Βλάχου, ό όποιος έκαλείτο και Φραγκομανώλης (διότι υπήρ- ξεν ό πρώτος Φραγκοφορεμένος εν Χίω), ήτο και ή Κορηλία, ή μητέρα του Έμμανουήλ Ροΐδη Έντεϋθεν ή συγγένεια μεταξύ του συγγραφώς τής «Παπίσης Άν- δρας» και του Άνδρέα Άνδρε- άδου πόσον αυτός ήτο υπερήφανος δια τήν συγγένειαν προς τόν Έμμ- ανουήλ Ροΐδη, είνε κοινώς γνω- στόν. Τά έργα τούτου εν τή σει- ρά τής «Λογοτεχνικής Βιβλιοθή- κης Φέξη» έξεδόθησαν έπιμελεία του Δ. Πετροκακκίνου και Α. Μ. Άνδρεάδου, ό όποιος προτάσει και μακρόν βιβλιογραφικόν σημεί- ωμα περί του Έμμανουήλ Ροΐδου.

Άνδρέας Μ. Άνδρεάδης.

όριστο να νεκρολογήση πλέον τόν χαλκέντερον και σοφόν φίλον, άντι μετ' αυτού να έορτάση, κατά τήν πρόσφατον συμφωνίαν, παρά πό- τον φιλίας μνήμας.

Ο Άνδρέας Μ. Άνδρεάδης έ-

άντιδοτον. Είνε να πούμε ένα εί-δος θητείας άγροτικής, κατά τό στρατιωτικής, που κάνουν εις τήν υπαίθρου χώραν οι κάτοικοι τών μεγαλοπόλεων. Ξανγγυρίζουν στο χωριό, στην παράδοσί του, στις συνήθειές του, στο ρυθμό του, στους μόθους του, δηλαδή ξανα- πέρνουν άμπάριζα από όλα αυτά τά αιώνια πράγματα που δίνουν τή βαθύτερη έννοια της διαρκείας εις τήν ένδική ζωή. Άλλά για να έπικοινωνήσετε μαζί τους, έστω και για λίγο καιρό, πρέπει να ζή- σετε. Όχι με τρία κοστούμια «Ντόναλντ» φυσικά. Με τήν άπλό- τητά σας.

Γ. ΦΕΡΝΕΣ

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

- ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ Ο ΦΙΛΟΣ
Του Κ. Έλευθερουδάκη
- ΙΟΥΝΙΟΣ-ΘΕΡΙΝΗΣ
Του Δ. Λευκοπούλου
- ΠΕΤΡΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗΣ
Του Φώτου Γιοφύλλα
- Η ΛΙΣΠΕΘ
(διήγημα)
Του Ράντνιερ Κίπλιγκ
- ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΠΑΠΗΣ
(διήγημα)
Του Μένου Φιλίππα
- ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΟΥ ΟΦΘΑΜΗ
(ποίημα)
Του Γ. Σκαρίμπα
- ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΜΙΘΟΥΑΝ
Του Κ. Κατροφύλλα
- ΜΟΝΤΕΡΝΙΣΜΟΣ ΚΡΙΑ ΠΑΡΑΔΟΣΗ
Του Έρρ. Ματίς
- ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΟΥ ΟΥΓΚΑ
Του Β. Νικολετοπούλου
- Ο ΜΑΪΣΤΡΟΣ
(διήγημα)
Του Α. Άνδρεοπούλου
- ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ

«Προτού να πεθάνω—έλεγε πολλά- κισ ό Άνδρέας Άνδρεάδης—πρέ- πει να δημοσιεύσω κριτικήν έκ- δοσιν τής Παπίσης και τών άλλων έργων του Ροΐδη». Προώρι- στο να μνή τδη τό σχέδιον αυτό και πράγμα!

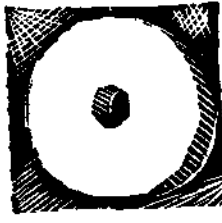
Η πνευματική ζωή εν Κερκύ- ρα ήτο ακόμη εν πλήρει άκμή, δε ό Άνδρέας Άνδρεάδης ειδη τό φώς της ημέρας. Τό γυμνά- σιον τής νήσου, όπου έφοίτησε, διεκρίνετο και δι' άλλους καθηγη- τάς και δια τόν Ίωάννην Ρωμα- νόν, τόν γνωστόν μεσαιωνοδίφην. Νεαρός γυμνασιόποις μετ' άλλων δημηλικών έξεδίδεν έφημερίδα προς διάδοσιν τών πολιτικών, άλλα και τών φιλολογικών άρχών του Ία- κώβου Πολυλά. Μετά δέ λαμ- πράς πανεπιστημιακάς σπουδάς εν Γαλλία και Άγγλία, άνεγνωρίσθη τώ 1902 ύφηγητής τής Πολιτικής και τής Δημοσίας Οικονομίας εν τώ Πανεπιστημίω Άθηνών, μετά δέ τέσσαρα περίπου έτη διορίσθη αυτόθι τακτικός καθηγητής τών αυτών μαθημάτων. Είνε άληθές, ότι ό Άνδρέας Άνδρεάδης υπήρ- ξε περισσότερον ίστορικός τών οικονομικών πραγμάτων παρά θε- ωρητικός ή πρακτικός οικονομολό- γος; σπανίως ήσυχολήθη με σύγ- χρονα πρακτικά οικονομολογικά ζητήματα. Εις εύρυτάτους κύκλους έγνωσθη δια του διτόμου έργου του «Ίστορία τής Τραπεζής τής Άγγλίας» (γαλλιστί, Παρίσι 1904, β' έκδ. αγγλιστί, Λονδίνο 1904, β' έκδ. αυτόθι 1924). Έξαιρέτως άγαπητόν πεδίον τών έρευνών του υπήρξεν ή ιστορία τών οικο- νομικών του Έλληνισμού; εις αυ- τήν αναφέρονται και άλλα και τά ακόλουθα έργα του Άνδρέα Άν- δρεάδου: «Ίστορία τών ένδικών δανείων» μέρος Α' (Άθήναι 1904), «Η οικονομική διοίκησις τής Έλ- λάδος επί Τουρκοκρατίας» (γαλ- λιστί, Παρίσι 1910), «Η δημο-

8.-Πέτρος Πρωτοπαπαδάκης:

ΠΕΤΡΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗΣ... Ολο νεύρα και θυμό...

του άνηκα... Ήταν ο εξαιρετικά άτυχος! Καί πάντα μου μένει στη μνήμη...

Καί τότερε στο τέλος του με θριαμβευτικά έπιτυγία. "Επειτα ανέλαβε να φτιάσει μέρος από τους σιδηροδρόμους της Θράκης...

"Ήταν ξεχωριστή μορφή ο Πέτρος Πρωτοπαπαδάκης. Πρώτα ως έπιστήμιον κ' έπειτα ως πολιτικός...

Γεννήθηκε το 1860 στην Άλεξάνδρεια... Ο μακαρίτης αυτός ως πολιτευτής ήταν εξαιρετικά άτυχος...

Πέτρος Πρωτοπαπαδάκης

ΔΗΛΩΣΙΣ ΕΙδοποιούμεν τους κατά τεύχη άγοραστάς των έργων: ΕΓΚΥΚΛΩΘΑΙΔΙΚΟΥ ΚΕΙΙΚΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΛΑΚΟΥ και ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΘΝΟΥΣ ΒΑΡΑΡΗΤΟΥΒΟΥΛΗ

Στις πολιτικούς άγώνες έρχεται για πρώτη φορά στις εκλογές του 1902. Μόλιςτα η πρώτη του έκλογική νίκη συνδέεται με ένα κλασικό ανέκδοτο...

Στη στιγμή ο Πρωτοπαπαδάκης βγάλλει το γράμμα. Ο Θ. Δεληγιάννης το παίρνει ατάξει και το αγιάσινά, το κοιτάει και με άφάνταστο τσιμείο λέει το περιήμιο...

Το κόλλο όμως του γέρου δεν έπιασε. Ο Πρωτοπαπαδάκης πηγε τρέχοντας στο κόμμα του Γ. Θεοτόκη. Μά τέσσερα χρόνια κατόπι έλαβε μέρος στην όσάδων τόν Ισπανικός πόλεμος...

Μαζί με τον φίλο του πιά Δ. Γούναρη το 1907 ο Πρωτοπαπαδάκης περιόδευσεν την Αυστρία και τή Βαλκάνια. Ύπουργος γίνικε για πρώτη φορά γέρος πιά, το 1915 στην πρώτη πρωθυπουργία του Γούναρη...

Τότε ο Πρωτοπαπαδάκης έκαμε την περίφημη έφύρεση της «δικοτομώσεως» των χαρτονομισμάτων. Τάκομα ές δύο και κατάφερε σε μία στιγμή να δώρη στο κράτος δάνα 1.500 εκατομμυρίων δραχμών.

Κατά τον καιρό που ο Πρωτοπαπαδάκης ήταν ύπουργός των Οικονομικών στην Κυβέρνηση Γούναρη, τότε τον προτογονόμισαν την πρώτη φορά που τον έσεκέδησαν ύπουργός των Οικονομικών με δέχτηκε όρθος και με σουφρωμένα φρύδια...

— "Όσοτε γράφει και για μένα — "Πρωτα... — "Όχι, άνεψιέ μου. "Άλλα λένε τά γραμμένα. Καί ο θεός έδειξε τότε στον άνεψιό του ιδιόγερτο γράμμα του Δεληγιάννη, που έγραφε και τά έξής:

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ έκδομένη έπιμελεία Ζ. ΚΑΪΡΗ και Π. ΚΟΚΚΑΛΗ εις δύο τόμους μετά 1000 περίπου εικόνων Τιμή διά τους 2 τόμους Δρχ. 1500 πληρωτέα εις 10 μηνιαίας δόσεις έξ 150 δρχ. έκάστης

ΙΟΥΝΙΟΣ - ΘΕΡΙΣΤΗΣ

ΡΗΗ του καλοκαιριού, όπως στον Ιούνιο...

Πριν του Χριστού ή κάθε έλληνική πόλη σχεδόν βάδιζε με δικούς της μήνες με διαφορετικά όνόματα...

Τό δνομα ο Ιούνιος μήνας τό έχει πιά παρμένο από τή Ρωμαϊκή έποχή, ή επεκράτησε παντού όπου έσπείθηκε ή κοσμοκρατορία των Ρωμαίων...

Οι Ρωμαίοι στόμα πιά πολλούς μήνες του ήμερολογίου τους είχαν δώσει όνόματα θεών τους. Έτσι και τόν Ιούνιο τόν είχαν αφιερωμένο σε μία θεά τους, τή Junio, που αντίστοιχούσε με τή έλληνική θεά Ήρα...

οιούλο, πρώτο Ιούλιο. Πλάι όμως σ' όνομα αυτό βάζου και τό όνομα «Θεριστής». Λένε και τό ένα, λένε και τό άλλο...

τά κουκόλια, και πετιούνται έξω. Μαζί τους δίχως να τό θέλουν παίρνουν ένα ποσό γύρης γονιμοποιητικής.

Από κάπου λίγα πετάγματα, ζήτησε μέρος να γεννηθούν. Βρίσκουν τά μπόσκα τής σκυιάς, κάθονται, τά τρυπούν και εξαγωγούν. Φωλιάζουν και γεννοβολούν.

Από πείσμα δέν ύπάρκει φόβος πιά και τά σκά όρμαίονα κι άνταμείβουν πλουσιοπάροχα τό νοικοκύρη.

Όσοτε γράφει και για μένα — "Πρωτα... — "Όχι, άνεψιέ μου. "Άλλα λένε τά γραμμένα. Καί ο θεός έδειξε τότε στον άνεψιό του ιδιόγερτο γράμμα του Δεληγιάννη, που έγραφε και τά έξής:

Παραμύθι του "Οφφμαν

Στά σκοτεινά, στα σκοτεινά, γλυκειά Όλυμπία, τρέεις φορές 'Αχ!.. μωρές θλιμμένη σαν κερκίδα βρόντιζε μέσα σου ή φωνή σου σαν ρουβία κ' ήταν άκίνητη ή δημοφιλία σου ή άρεβία.

Είλες να θρω, άντις να ρθω (κι' ελα τι λάθος!) και: να τυπήσω — "Αχ-αχ-αχ (είλες) τή θύρα, κ' ήταν τό βλέμμα σου στυλό εκεί στο βάθος, κ' ήταν τό κόκκινο σιά μήλα σου σαν πέτρα.

Όμως, ως είμαι δίχως τού και ποτηρία, ήρθα και χτύπησα τή πόρτα σου ένα βράδι, κ' ήρθες και μ' ένοηξες έσύ, γλυκειά Όλυμπία, και: — "Αχ-αχ-αχ, μωρές έανά μέσ' στο σκοτάδι.

Τους να πιάς καμιά βραδυά που τό περβόλια δόλδρσο — τά γνόβρια — σαν τότες θάνε λουμμένα μ' εύνοιά και τά πουλιά θα τραγουδούν κάποιας άγάτης νύκτα.

Είναι στην άκμή του ο παραφροσύνη του Ιούνιο. Θές να μάθεις και από πρόληψιν σου πού έπικρατούν αυτόν τό μήνα. Νά: Τήν ήμέρα του "Αη-Γιαννιού του "Αλετριπιού, όπως τόν λένε στην Εύβοια, καλότυχος πού δά ιδή, όταν βγαίνει ο ήλιος τήν νύχτα, τόν Ισκιο του μακρόν, κ' φιλιάς του άν τόν ιδή κοντά κά δίχως κερτά.

Από τό βόρειο όρις τής Ελλάς, δέν άπολείουσι ο δουλειές λεί ο λάος που μελετάει τή ζωή του. Καί με τό δικό του τό λέει. Τό θερισμόν τό ακολουθεί ο άσκιές, ένομα, τό ποτισμά, τά ακαλίματα, τό μάζεμα των άρσασοιτών, ο τρώνος των σταφυλιών και τέλος τό μάζεμα των ελιών. Δουλειά, δουλειά, δουλειά...

Από παλιά χρόνια σκέφθηκαν οι άνθρωποι να βρουν τέχνη για να γονιμοποιούν δια τα σκά όσα χωρίζουν, και τή βρήκαν. Έβκα υπάρχουν δύο ειδών, τά άρσενικά και τά θηλυκά τό ίδιο όπος και τό άνθη. "Αν πείση μία κίτρινη σκόνη πού βγάσουν τά άρσενικά πάλιν στα γεννητικά όργανα των θηλυκών σκόνων, ή δουλειά τελείωσεν. Άν πείσουν κάτω, προκάλεσεν τήν άσθένειαν, άσθενήσεν ούτω ούτως ούτως είναι ο θεριστής και Θεριστή των όνομαζόμεν.

Είλες να θρω, άντις να ρθω (κι' ελα τι λάθος!) και: να τυπήσω — "Αχ-αχ-αχ (είλες) τή θύρα, κ' ήταν τό βλέμμα σου στυλό εκεί στο βάθος, κ' ήταν τό κόκκινο σιά μήλα σου σαν πέτρα.

Είλες να θρω, άντις να ρθω (κι' ελα τι λάθος!) και: να τυπήσω — "Αχ-αχ-αχ (είλες) τή θύρα, κ' ήταν τό βλέμμα σου στυλό εκεί στο βάθος, κ' ήταν τό κόκκινο σιά μήλα σου σαν πέτρα.

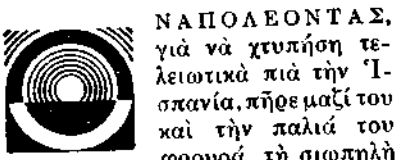

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΑ

ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΑΣ, για να χτυπήσει τελεωτικά πια την Ίσπανία, πήρε μαζί του και την παλιά του αρμογή, τη σιωπηλή, καλιά αυτοκρατορική φρουρά που χρόνια δόξαζε...

Μηχανικά άπλωσε τα χέρια του πάνω από τη φωτιά για να τα ζεστάνη. Κάποιος είπε μεγαλόφωνα: «Κρώνει...»

«Όλο το σύνταγμα μαζεύτηκε δίπλα στις φωτιές και όργανοι φωνές ύψωθηκαν στη νύχτα. — Πρέπει να τού το πούμε...»

«Εσύ, Ρικάρδο, να πεις στη σκηνή του. — Θα παρατηρήσουμε από την Ήθνοφρουρά από τον τίτλο του αδελφού...»

«Και θα καταταχθούμε σ' άλλα συντάγματα. — Σ' αυτά που πολεμάνε...»

«...Κι όπου πεθαίνουν, είτε ένας αξιωματικός, ένας μεγαλόσωμος άντρας που δεν είχε ως τότε μιλήσει, μα που ένευε επιδομασιακά με το χοντρό του κεφάλι...»

«Αυτή τη στιγμή, πίσω τους, ένας άνθρωπος σταμάτησε και μιά φωνή με ιταλική προφορά, έντονη, φώτισε: — Πού με κάλεσε;»

«Με μιάς οι στρατιώτες γύρισαν. Ήταν ο αυτοκράτορας. Τώρα δεκαπέντε χιλιάδες άνδρες, πολυθρόνα του με το βλέμμα χαλκό, ακολουθούσε το σκυθρωπό του δεινό...»

«...Δεν υπάρχουν άλλα ξύλα και η φωτιά πάει να σβήσει, είπε ο ύπολογος. — Όχι μ' αυτό... φώναξε ένας δραγόνος κι έδειξε δύο στρατιώτες που κρατούσαν στα χέρια κάτι κάσες και πήγαιναν μπροστά από ένα βαρύ κάρο...»

«...Ω, τι φωτιά που θα κάνομη! είπε ο πρώτος. — Όχι άλλος έσπευσε τις κάσες χτυπώντας τις με το πόδι. Βύθισε τα χέρια μέσα και παίρνοντας ένα μάτσο έσπασε τις έρωτες στη φωτιά που έβδυνε...»

«...Υψώθηκαν εντός φλόγες. — Αυτοκρατορική φωτιά! είπε ο Σαμπό. — Άλλοι έρχονταν δονημένα μολύβια φορτωμένα ναντίες. Κόκκινες, μπλε, τόσο λεπτές σ' αλουρίδες λιγδένια σύννεφα...»

«...Δεν πρόφταναν σ' άγγιξουν στη γη. Ή χροση πνοή τις άνασάνανε, τις έβδύπλωσε στον άέρα, τις σκορπούσε γύρω σ' άβροχη από μικρές φλογίτες. Στη στιγμή, σ' ά να τους κυριέψαι μανία, όλοι χύθηκαν στο κάρο...»

«...Έκει βρίσκονταν οι θησαυροί τους... Όλα τα πολύτιμα λάφυρα που κουβαλούσαν στη Γαλλία από τη διαρπαγή του Μπουρκός...»

«...Ο αυτοκράτορας, που αντίπα...»

«...Ο αυτοκράτορας κοιμόταν πάντα. Τώρα όλες οι κάσες άδειασαν...»

«...Ήταν μεσάνυχτα. Ή φωτιά, που έδωκε ο θησαυρός την έμε ζωογονήσει άρχισε να σβήνει...»

«...Οι φλόγες της χαμήλωναν, σ' ά να κρύβονταν στο χούμο το κρύο της νύχτας έρχόταν, γλιστρούσε άναμεσα στους ανθρώπους, πύγωνε τη φωνή τους...»

«...Δεν έρχονταν πια τίποτε, είπα κάποιος. — Σαφινάστηκαν. Τότε άκούστηκαν αυτοκρατορικές που ψιθύριζε μυστηριώδεις λέξεις σ' όνειρο...»

«...Τ' άκίνητα πλεγμένα χέρια του μοιάζαν πέτρινα... Οι στρατιώτες της φρουράς, άπορασιμένοι, να μείνουν εκεί ως το πρωί, μ' ένα κίνημα καθίσαν κάτω τυλιγμένα στα πανωφόρια τους...»

«...Πιο πέρα οι ούσαροί, οι δραγόνος, οι θωρακοφόροι έκαναν το ίδιο. Τριάντα χιλιάδες άντρες γύριζαν τον αυτοκράτορα σιωπηλοί, μελαγχολικοί...»

«...Κοιμόταν πάντα βυθισμένο στην πολυθρόνα του... Οι πικρότα άκουσαν και την άνασχη του...»

«...Ο αυτοκράτορας κοιμόταν άσάλευτος...»

Μακριά, τα συντάγματα άναταράχτηκαν. — Ο «Κουρεμένος» άφισε τη σκηνή του... Πάει να περάσει μιά νύχτα με τη φρουρά του...»

Μιά βουή, σ' άν της θάλασσας γιόμισε την πεδιάδα, άντησε στα βουνά... Τ' άλογα χλιμίντρισαν, οι ρόδες κύλησαν. Οι στρατιώτες με τα τεκούρια άνοιξαν τις κάσες...»

— Θα τον ξυπνήσεις! είπε με πνιγμένη φωνή ο Σαμπό, και με μιά γροθιά, άπομάκρυνε το θωρακοφόρο, έχωσε τα χέρια του στη φωτιά και άσπάζοντας το πλεγμένο κιβώτιο τού πέταξε πέρα, γελώντας...»

Τρεις άλλες παρόμοιες κάσες τις άδειασαν... Άπ' όλα τα μέρη οι τής φωτιές τους συγκέντρωναν άναμακριά. Άλλοι έρχονταν, άλλοι έφυγαν άφήνοντας τις θέσεις τους...»

Τις έβλεπαν να γύνονται από τη σκιά, να λίκουν ζαφνικά με τους ταύρους ζωγραφισμένους πάνω στα φτερά τους και με μιά άφραία λέξη που χυθόσαν τη βάση τους: rescuerdo, ένθύμιο...»

Βεντάλιες, στολίδια της Ίσπανικής νωθότητας, κατά χιλιάδες χίνονταν άνοιχτές σ' άμψη, στριφογύριζαν, έσπευγαν, κάιγονταν τα λεπτά φτερά τους, ένω τα σκαλισμένα ξύλα, το φιλιτιο σφαιρόνταν πάνω στη στάση σ' ά μικροί...»

«...Τότε άκούστηκαν αυτοκρατορικές που ψιθύριζε μυστηριώδεις λέξεις σ' όνειρο...»

«...Τ' άκίνητα πλεγμένα χέρια του μοιάζαν πέτρινα... Οι στρατιώτες της φρουράς, άπορασιμένοι, να μείνουν εκεί ως το πρωί, μ' ένα κίνημα καθίσαν κάτω τυλιγμένα στα πανωφόρια τους...»

«...Πιο πέρα οι ούσαροί, οι δραγόνος, οι θωρακοφόροι έκαναν το ίδιο. Τριάντα χιλιάδες άντρες γύριζαν τον αυτοκράτορα σιωπηλοί, μελαγχολικοί...»

«...Κοιμόταν πάντα βυθισμένο στην πολυθρόνα του... Οι πικρότα άκουσαν και την άνασχη του...»

«...Ο αυτοκράτορας κοιμόταν πάντα. Τώρα όλες οι κάσες άδειασαν...»

«...Ήταν μεσάνυχτα. Ή φωτιά, που έδωκε ο θησαυρός την έμε ζωογονήσει άρχισε να σβήνει...»

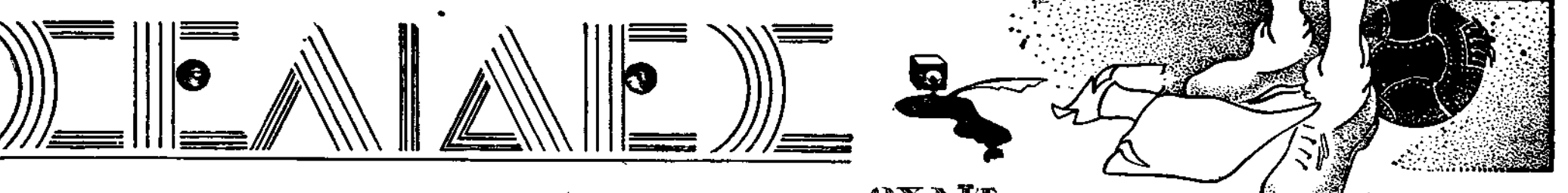
«...Οι φλόγες της χαμήλωναν, σ' ά να κρύβονταν στο χούμο το κρύο της νύχτας έρχόταν, γλιστρούσε άναμεσα στους ανθρώπους, πύγωνε τη φωνή τους...»

«...Δεν έρχονταν πια τίποτε, είπα κάποιος. — Σαφινάστηκαν. Τότε άκούστηκαν αυτοκρατορικές που ψιθύριζε μυστηριώδεις λέξεις σ' όνειρο...»

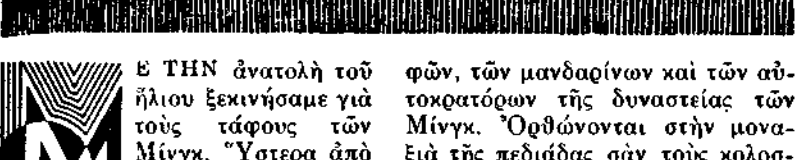
«...Τ' άκίνητα πλεγμένα χέρια του μοιάζαν πέτρινα... Οι στρατιώτες της φρουράς, άπορασιμένοι, να μείνουν εκεί ως το πρωί, μ' ένα κίνημα καθίσαν κάτω τυλιγμένα στα πανωφόρια τους...»

«...Πιο πέρα οι ούσαροί, οι δραγόνος, οι θωρακοφόροι έκαναν το ίδιο. Τριάντα χιλιάδες άντρες γύριζαν τον αυτοκράτορα σιωπηλοί, μελαγχολικοί...»

«...Κοιμόταν πάντα βυθισμένο στην πολυθρόνα του... Οι πικρότα άκουσαν και την άνασχη του...»

ΟΙ ΤΑΦΟΙ ΤΩΝ ΜΙΝΓΚ

Ε ΤΗΝ άνατολή του ήλιου ξεκίνησαμε για τους τάφους των Μινγκ. Ύστερα από δύο ώρες καθάλα άνάμεσα σ' ά δύσκολα μονοπάτια, διακρίναμε μακριά την περίφημη θριαμβευτική άψίδα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα. Όλόκληρη είναι χτισμένη από άσπρο μάρμαρο, και η πόσοσή της είναι καταστόλιστη από όμοια άνάγλυφα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

ΟΥΑΪΤ

ΕΝ άκούγονταν ά παραμικρός θόρυβος. Ξεχώριζες μονοκλιμένες σιλουέτες...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

ταρια άπλωσαν πανιά ή δεντρόφυλλες, άνοσαν φωτιές κι άπάνω κρέμασαν χύτερες...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

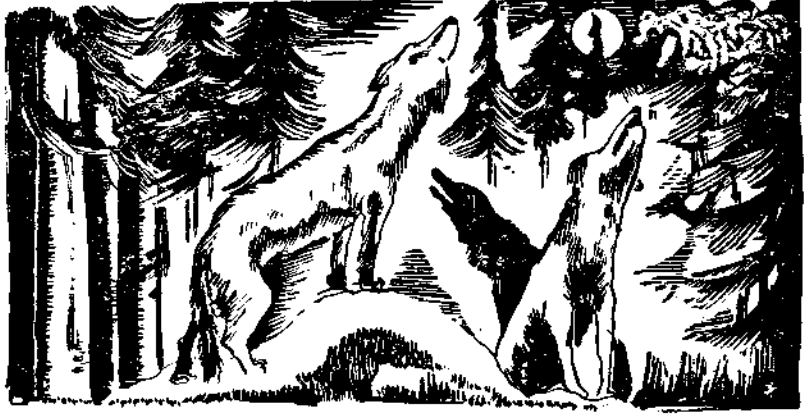
«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

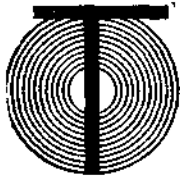
«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

«...Εχει πέντε μεγάλα άνοιγματα και στεγάζεται με μιά σκεπή από τούβλα βερνικωμένα κι' έπιχνοσα...»

A. A. ΑΝΤΡΕΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΪΣΤΡΟΣ :: ΔΙΗΓΗΜΑ ::

ΤΟ ΚΑΡΑΒΙ μας είχαν διπλωρωμένο στην προκυμμία και ξεφορτώνωμε χρώμα. Ένα είδος χρώμα που το χρησιμοποιούν στις οικοδομές. 'Απ' τὸ πρῶτὸ ἡ δουλειὰ πῆγαινε εὐχαρίστα, ρολοὶ. Κ' οἱ ναυτὲς μας μὲ ἡσυχία κάνανε τὴ δουλιὰ τους στὰ βίντσια, κ' οἱ ἐργάτες τοῦ ἐργοστασίου πάλε τὸ ἴδιο, ποὺ κουβαλοῦσαν τὸ χῶμα μὲ τὰ ζεμπιλία ἔξω. Ἐγὼ εἶμουνα στὴν καμπίνα μου κ' ἔγραφα κάτ' ἡμερῶν τοῦ καραβιοῦ. Ἡ θάλασσα εἶτανε πολλὸ ἡσυχὴ, μὰ τὸ μεσημέρι, τί κακὸ εἶταν ἐκεῖνο! Πιάνει ἕνας μαΐστρος φοβερός, ὀρμητικὸς, ἀγριὸς. Στὴ στεριά αὐτὸν τὸν ἀέρα τὸν ἔλενε λίβα. Ζεστός, φλογερός καὶ ποὺ ἀναποδογυρῆζει τὸ κάθε τι. Κι ἀρχίζει νὰ σφυρῆζει στὰ σκοινιά τοῦ καραβιοῦ, στὰ κατάρτια καὶ στὰ σύρματα τοῦ τηλεγράφου ποῦ εἶναι στὴν παραλία. Καὶ τότε γιὰ μᾶς ποὺ ξεφορτώνουμε τέτοιο φορτίο εἶναι φοβερὸ. Μαζεύεται στὸν ἀέρα τὸ χῶμα καὶ στριφογυρνᾷ κ' ἔρχεται στὰ μάτια μας καὶ μᾶς στραβώνει. Μὲς στὸ καράβι γιομίζουμε ἄλλοι. Ροῦχα, πρόσωπο, μάτια, μαλλιά γίνονται ἕνα μὲ τὸ χῶμα.

Μόλις ἔβιασε ὁ παλιομαΐστρος, φώναζε ἕνα ναῦτῃ καὶ τοῦτα νὰ ρίξει ἕνα μουςαμά μπροστὰ στὰ παράθυρα τῆς γέφυρας γιὰ νὰ τὴν προφυλάξει ἀπ' τὸ χῶμα. Δὲ βαριέσαι ὅμως. Ὁ μουςαμάς μῆκε, μὰ τίποτα δὲ γίνεται. Ἀσκημο φορτίο αὐτὸ τὸ χῶμα. Ἀδύνατο, μὰ φορὰ τουλάχιστο σὲ κάθε ταξίδι, νὰ μὴν ἔχουμε κι ἀπὸ ἕνα μαΐστρο. Σοῦ κόβει τὴν ἀναπνοή, σοῦ γεμίζει τὰ ρουθόνια χρώματα, κάνει κάθε σου τὰ μόρια τῆς σκόνης ἢ σοῦ χτυπάει στὰ νεῦρα. Μὲς στὴν καμπίνα μου κλείνω καλὰ τὴν πόρτα καὶ τὰ φινιστρίνια. Σύννεφα ἢ σκόνη περνάει ἀπόδω καὶ μπαίνει μέσα ἀπ' τὶς χαραμάδες καὶ γεμίζει τὸ κάθε τι. Τὸ γραφεῖο μου κατασκοινιμένο. Ἄει στὸ καλὸ μὲ τὸν καιρὸ του.

Κατὰ τὸ βράδι τὸ ξεφόρτωμα ἔχει τελειώσει. Λύνουμε τὶς πριμάτσες, σηκώνουμε τὴν ἀγκυρα καὶ ἀνοίγουμε στὸ πέλαο. Ἐκεῖ δὲ μᾶς μέλει τί καιρὸ θὰ κάνει. Μαΐστρος, ξεμαΐστρος, δεῖ θέλει ἄς εἶναι. Μὰ μόλις ξεκινᾶμε, ἔχουμε νὰ ξεπλύνουμε ὅλο μας τὸ καράβι. Κι ἀρχίζει νὰ δουλεύει ἡ μάνικα μὲ τὸ νερὸ. Οἱ περισσότεροι ναῦτες εἶναι ἀπασχολημένοι σ' αὐτὴ τὴ δουλιὰ. Ἀρχίζουν ἀπ' τὴν πλώρη καὶ τελειώνουν στὴν πρύμη. Εἶχα βάρδια κείνη τὴν ὥρα. Ἐκλείσα ἀπαλὰ τὰ παραθύρια τῆς γέφυρας καὶ φώναξα κατὰ τοὺς ναῦτες νὰ ρίξουν νερὸ νὰ ξεπλυθεῖ κ' ἡ γέφυρα. Κ' ἡ μάνικα στρέφεται κατὰ πάνω μου. Κολλᾷ τὸ πρόσωπό μου στὰ τζάμια καὶ νοιώθω τὸν ἦχο τοῦ νεροῦ ποὺ χτυπάει πάνω τους. Τόσο κοντὰ μου ὅλο αὐτὸ τὸ νερὸ καὶ δὲν μπορεῖ καθόλου νὰ μὲ πειράξει. Σὲ λίγο κι αὐτὸ τὸ πλύσιμο τελειώνει. Ὁλάκερο τὸ καράβι εἶναι πιά καθαρό, ὕγρο, πλυμένο ἀπ' τὸ μυρωδάτο θαλασσινὸ νερὸ.

Ἐχουμε βάλει πιά τὴν πλώρη μας γιὰ τὸν προορισμό μας. Ρωτᾷ τὸν τιμονιέρη σὲ τί καιρὸ ἔχει τὴν πλώρη. Μοῦ λέει.
— Ἐλα μισὴ κουάρτα γραῖγο, τοῦ λέω ἐγώ.
— Μισὴ κουάρτα γραῖγο, ἀπαντᾷ σάν ἦχώ.
Σὲ λίγο:
— Καλὰ εἶσ' ἐκεῖ γραμμή.
— Γραμμή!
Κανονίζει τὸ τιμόνι καὶ τὸ βαπόρι ἐξακολουθεῖ ἴσια τὸ δρόμο του. Ὁ ἥλιος λίγο πρωτύτερα κρύφτηκε πρὸς ἀπὸ κάποιο μακρινὸ βουνὸ καὶ τὸ σούρουπο ἔχει ἀπλωθεῖ ἀπαλὰ-ἀπαλὰ. Ὁ μαΐστρος ἐξακολουθεῖ ὅμως ἀκόμα. Σφυρῆζει στὰ σκοινιά καὶ στὰ κατάρτια μας. Παλιόκαιρος!

Μόνο ποὺ φυσάει ὁ παλιόκαιρος. Μὰ ἐδῶ στὸ πέλαο, δὲ μᾶς πειράζει καθόλου. Ἡ βάρδια μου δὲν τέλειωσε ἀκόμα. Ἐγὼ ὡς τὰ μεσάνυχτα. Τὰ δυὸ ἀπ' τὰ μπροστινὰ παράθυρα τῆς γέφυρας εἶναι ἀνοιχτά. Ὁ μυρωδάτος νυχτιάτικος ἀέρας τῆς θάλασσας μὲ χτυπάει στὸ πρόσωπο. Μιὰ στιγμή πάει λίγο τὸ κορμί μου νὰ παραδοθεῖ σὲ μιὰ γλυκεῖα νάρκη ποὺ μοιάζει μὲ ὕπνο. Ταράζομαι κι ἀνασηκώνομαι ἀπ' τὴν καρέκλα μου. Καλύτερα νὰ κάθουμαι ἀκουμπιστὸς στὴ γέφυρα. Τότε στυλῶνω μπροστὰ ὀρθάνοιχτα, καρφωτὰ τὰ μάτια μου. Καὶ κοιτᾷ. Σὲ τέτοιες ὄρες, δὲν γύρωθὲ μου ἀπλώνεται ἔρημιὰ καὶ δὲν ἀκούω παρά τὸν ἦχο τοῦ κυμάτου καὶ τοῦ μαΐστρου ποὺ σφυρῆζει, μ' ἀρέσει νὰ στυλῶνω τὰ μάτια μου στὸν ὀρίζοντα μὲ τὸ πηχτὸ σκοτάδι καὶ νὰ συλλογιόμην. Δὲ συλλογιόμην σπουδαῖα πράγματα δὲν ἔχω τίποτα ποὺ πολὺ πιά νὰ μ' ἀπασχολεῖ. Καὶ συλλογιόμην τὸ μαΐστρο. Ναι, αὐτὸν τὸν ἀέρα τὸ ζεστὸ καὶ ποὺ σφυρῆζει, τὸ λίβα. Κι ἀμέσως βρῆσκω-σκέφτομαι— πῶς ὁ μαΐστρος αὐτὸς ποτε δὲν παύει. Ποτὲ τὸν ἀνθρώπο ἡσυχὸ δὲν τὸν ἀφήνει. Ὁλοὶ μας, ὁ καθένας, χτυπιόμαστε πάντα ἀπὸ τὸν μαΐστρο. Ἀπὸ τὴν ἀέρα παρά-ξενο, ὀρμητικὸ, ἀπτόμο ποῦ— ὦχ!— πῶς δέρνει τὴ δύστυχη ἀνθρώπινη ψυχὴ μας! Πάντα, πάντα τὴ δέρνει, ἔστω κι ἂν ἀκόμα βρίσκει σὲ λιμάνι. Ὅπως τὸ καράβι μας. Σὲ λιμάνι βρισκόταν πρὶν λίγες ὄρες κι ὅμως ὁ μαΐστρος τὸκανε νὰ ὑποφέρει. Τὸ ἔδερνε, τὸ δέρνει. Κ' ἐγώ, ἐγώ ὁ ἴδιος, ἕνας τρίτος καπετάνιος στὸ φορτηγὸ, ὄσα χρόνια ἔχω ποῦ ταξιδεύω, δοκίμασα πολλοὺς μαΐστρους, κι ἄλλους ἀκόμα ἀγέροντες, πρὸς δύνατους, πρὸς χειρότερους ἀπ' αὐτόν. Ποτὲ δὲ δειλίασα. Κι ὅμως ὁ μαΐστρος ὁ ἄλλος, κείνος ποὺ δέρνει πάντα τὸ μέσα καράβι, μὲ κλονίζει. Μὰ τί λέω ἐμένα; Εἶμαι μόν' ἐγώ; Νὰ κι ἄλλο παράδειγμα: Ὁ γέρος ναῦτῃς μας. Πρὸ γέρος ἀπ' ὅλους μὲς στὸ καράβι. Σωστός θαλασσόλυκος. Δὲν εἶναι τοῦτο φιλολογικὴ ἐκφραση εἶναι πραγματικότητα. Ὁ γέρος εἶναι θαλασσόλυκος. Γνώρισε θάλασσες κι ἀέρηδες πότε-ποτε καὶ δυνατότερος ἀπ' ὅσους ἐγώ. Σκαρφάλωσε στὰ κατάρτια ἀγριεμένες χειμωνιάτικες νύχτες νὰ κανονίσει κάποιο πανί— δταν ἀκόμα εἶταν τὰ ἱστιοφόρα. Τὰ χοντρά του τὰ χέρια πιάσανε χοντροκοινὰ παγωμένα ἀπ' τὸ χιόνι, καὶ τὸ κορμί του ἔκαμε λουτρό γιὰ νὰ σωθεῖ στὸν ὠκεανὸ. Ἐθιρίο. Ποτὲ του δὲν τρόμαξε, δὲν κλονίστηκε. Καὶ τώρα στὰ γεράματά του πιά, ἕνα μαΐστρέλι τὸν τρομάζει καὶ τὸν κλονίζει.

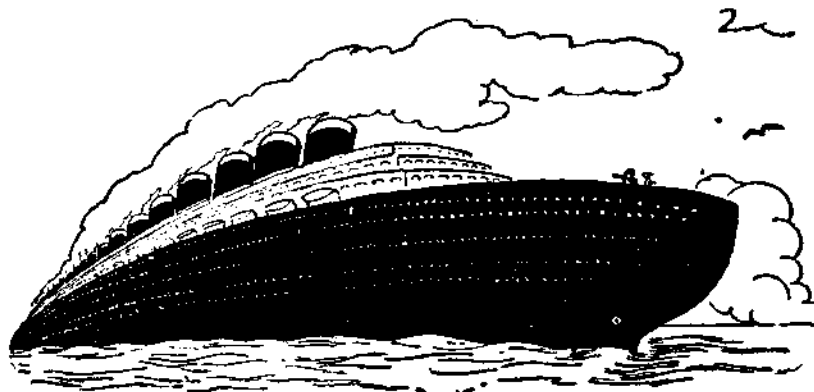
Μὰ εἶναι ἕνα πράμα αὐτὸς ὁ μαΐστρος! Τὴν ψυχὴ ὀλάκερη στὴ στριφογυρνᾷ, στὴ γεμίζει χῶμα καὶ δ,τι νὰ φανταστεῖς.
Τὸ καράβι μας ποὺ εἶτανε σκοινισμένο πρωτύτερα, βάλουμε σ' ἐνέργεια τὴ μάνικα καὶ τὸ πλῶμα ὅλο. Τώρα εἶναι ὀλοκάβαρο.

Ὁ μαΐστρος δὲν ἄφησε κανένα ἔχνο, ἐνῶ ὁ ἄλλος τάφηνε τὰ ἔχνη του γιὰ πάντα.
Μιὰ βραδιά καλοκαιριάτικη πρὶν λίγες βδομάδες, ποὺ ἤμασταν μαζὶ μὲ τὸ γέρο βάρδια, μοῦ διηγήταν. Μοῦλεγε ὁ φτωχὸς τὰ καμώματα τοῦ μαΐστρου στὴ γερασμένη του ψυχῇ.
— Εἶδα θάλασσες βουνά, τὸ χῶρο μὲ τὰ μάτια μου καὶ ποτὲ δὲ δειλίασα. Μὰ τοῦτο, γιὲ μου, εἶταν γιὰ μένα τρομερὸ. Πᾶω νὰ τὸ ξεχάσω, μὰ στέκετ' ἀδύνατο.
Τὸν διάκοφτα:
— Ἐνα κουαρτίνι τραμουντὰνα-γραῖγο.
— Ἐνα κουαρτίνι τραμουντὰνα-γραῖγο, σάν ἦχώ αὐτὸς.
Σὲ λιγάκι:
— Γραμμή!
— Γραμμή!
Ὅσα μισὸ λεπτὸ σιωπῇ. Κ' ἡ συνέχεια. Ἐρημιὰ, ἡσυχία, σκοτάδι, κ' ἡ ἀδύναμη φωνὴ τοῦ γέρου ναῦτῃ, συνέχισε.
Εἶμουνα σάν ἀφαιρεμένος καὶ δὲν μπορούσα νὰ τὸν παρακολούθησω. Συνέχισε. Μοῦ μιλοῦσε γιὰ μιὰ κόρη του, γιὰ δύστυχη, γι' ἀναποδιές, γιὰ πόρνες κ' ὕποπτα κέντρα στὴ Μαρσίλια. Δὲν μπορούσα νὰ καταλάβω τί ἔλεγε. Κάτι εἶχε μιὰ φορὰ μὲ μιὰ κόρη του ἢ προσοχὴ μου δὲν μπορούσε νὰ προσαρμοστεῖ, μὰ πάντα τὸν ἀκούγα, σὰ μουρμουρητὸ καὶ σὰ φράσεις ἀσύνδετες. Συνέχισε.
— Λίγο δεξιότερα, ἐγώ.
— Δεξιότερα, κ' ἡ ἦχώ τῆς φωνῆς μου ἀπ' τὸ στόμα του.

Ὁ γέρος ἀπόψε δὲν ἔχει βάρδια μαζὶ μου. Τὸνε βλέπω ἀπὸ δῶ ποὺ κάθεται κάπου ἐκεῖ στὴν πλώρη καὶ καπνίζει. Θὰ κοιτάζει τὸν οὐρανὸ ἢ τὴ θάλασσα καὶ θὰ συλλογιέται. Θὰ προσπαθεῖ νὰ ξεχάσει κάτι. Ὑστερα ἀπὸ λίγο τὸνε βλέπω νὰ σηκώνεται. Κρατᾷ κάτι ροῦχα στὰ χέρια του. Μόλις περνάει κάτω ἀπ' τὴ γέφυρα, τοῦ φωνάζω σιγὰ.
— Ἐ, γιὰ ὕπνο, μπάριπα-θανάση;
— Γιὰ ὕπνο, τί νὰ κάνεις;
— Ἀσκημος καιρὸς ὅμως αὐτὸς ὁ μαΐστρος, ἔ;
— Ἀσκημος, ἀσκημος πολὺ.
Καὶ προσπερνάει. Θὰ πάει νὰ στρώσει στὴν πρύμη, νὰ ξαπλώσει, γιὰτὶ στὶς κοκέτες τῆς πλώρης ἔχει πολλὴ ζέστα. Καὶ σὰ Δαντικὴ σκιά χάνεται μὲς στὸ σκοτάδι, ἕνα καράβι κι αὐτὸς μαΐστροδαρμένο.

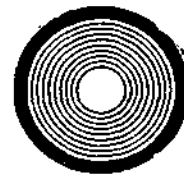
Ξανασυλλογιόμην τὸν παλιόκαιρο ποὺ ἐξακολουθεῖ νὰ σφυρῆζει.
— Νὰ χαθεῖ, ὁ παλιόκαιρος.
Ἄτιμος καιρὸς.
Ἡ θάλασσα, ἀφρισμένη ἀπ' τὸ φύσημά του, κουνάει δυνατὰ τὸ καράβι μας. Ὁ τιμονιέρης κοιτάει μπροστὰ.
— Λίγο δεξιότερα, τοῦ λέω ἐγώ.
— Δεξιότερα.
Καὶ σὲ λίγο:
— Γραμμή!
— Γραμμή!
Πειραιᾶς 1934
Ἄντρ. Α. ΑΝΤΡΕΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΝΕΑ ΒΑΠΟΡΙΑ

Διάλογος στὴν πρύμη τοῦ νέου γαλλικοῦ ὀπερωκεανείου «Νορμανδία».
— Ἡ πλώρη τοῦ βαποριοῦ μῆκε κιόλας στὸ λιμάνι τῆς Νέας Ὑόρκης. Κοίταξε πῶς: διακρίνεις στὸ βάθος τὶς ἀκτέες τῆς Γαλλίας;

Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ

ΔΑΣΚΑΛΟΣ μιλῆϊ σάν νὰ ἔχη πάντοτε ἐνώπιόν του μαθητὰς. Ὅπουδῆποτε καὶ ἂν εὐρίσκειται καὶ πρὸς οἰουοδη-
ποτε καὶ ἂν ἀπευθύνεται, ἔχει πάντοτε τὸ ὕφος καὶ τὴν μάσκαν τοῦ «διδάσκοντος», ἀκόμη καὶ τὴν στιγμήν ποῦ παραγγέλλει εἰς τὸν μακροδὸν ἕνα γλυκὺν βραστόν... Ὅταν τὸν βλέπης στὸ δρόμο, στὸ καφενεῖο, στὸν περίπατο, θαρρεῖς ὅτι κρατεῖ τὴ ρίγα, ἀκόμα κ' ἂν κρατῆ ἕνα λουλοῦδι. Κι' ὅταν ἀνοίγῃ τὸ στόμα του, ἐτοιμάζεσαι νὰ ἀκούσης ἕνα ἀρχαῖον ρητόν, ἕνα κανὸνα γραμματικῆς, μίαν περικοπὴν ἀπὸ κλασικὸν συγγραφέα.
Εἶναι πάντοτε σοβαρός, εὐθυτενής, ἐλαφρῶς συνοφρυωμένος καὶ ἔχει ὕφος περιποῦδαστον. Ὅμιλεῖ ἀργά, μὲ ἀρκετὸν στόμφο, ζυγίζει κάθε του φράσιν καὶ δίνει σπουδαιότητα καὶ βαρύτητα καὶ εἰς τὸ πλεόν ἀσημαντὸν θέμα. Διὰ τὰ λαχανικά του νὰ σοῦ ὀμιλῆ, νομίζεις ὅτι σοῦ ὀμιλεῖ περὶ τοῦ Πυθαγόρα ἢ περὶ τῆς τελευταίας συνεδριάσεως τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν.
Ὅμοιος μὲ τὸν καλὸν στρατηγόν, ποῦ φροντίζει νὰ ἐκλέγῃ τὸν τόπον τῆς μάχης, ἐκλέγει καὶ αὐτὸς τὸν τομέα τῆς συζητήσεως, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου πρόκειται νὰ ἀγωνισθῇ, καὶ προτιμᾷ πάντοτε τὰ θέματα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θὰ τοῦ δώσουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπιδείξῃ τοὺς θησαυροὺς τῆς σοφίας του καὶ νὰ κερδίσῃ

τὴν μάχην. Εἶναι... διεθνῆς, παγκόσμιος. Μεταξὺ τοῦ δασκάλου τῶν Ὑπερβορείων καὶ τοῦ δασκάλου τῆς Γῆς τοῦ Πυρός δὲν θὰ βρῆς σοβαρὰς διαφορὰς. Εἶναι ὁ ἴδιος εἰς ὅλα τὰ γεωγραφικὰ πλάτη, δάσκαλος καὶ εἰς τὸν Βόρειον Πόλον, δάσκαλος καὶ εἰς τοὺς Τροπικοὺς. Ἀλλὰ καὶ νέος καὶ γέρος, καὶ ἔγγαμος καὶ ἀγαμος, καὶ πλοῦσιος καὶ πέννης, εἶναι πάντοτε ὁ αὐτὸς. Δάσκαλος μέχρι

μελοῦ ὀστέων. Ἀκόμα δὲ κ' ἂν ἀλλάξῃ δέκα ἐπαγγέλματα, θὰ μείνῃ πάντοτε δάσκαλος καὶ σάν δάσκαλος θὰ παραδώσῃ τὴν τελευταίαν του πνοήν...
Ἔθνος ΠΟΤΑΜΙΑΝΟΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Τὸ πάθημα τοῦ Ἀμπέρ.

Ὅταν ὁ περίφημος φυσικομαθηματικὸς Ἀντρέ Μαρία Ἀμπέρ ἔγινε ἀκαδημαϊκός, ὁ πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας διοργάνωσε πρὸς τιμὴν του μιὰ ἐσπερίδα. Ὁ σοφός, μὴ ξέροντας τί φόρεμα νὰ φορέσῃ, ρώτησε τοὺς φίλους του. Οἱ φίλοι του, ξέροντας τὴν ἀφέλεια τοῦ Ἀμπέρ, θέλησαν ν' ἀστερευθοῦν μαζὶ του καὶ τὸν συνεβούλευσαν νὰ φορέσῃ ἐπίσημη στολή μὲ μακροῦ σπαθί. Ὁ Ἀμπέρ συμμορφώθηκε μὲ τὴν σύσταση τῶν φίλων του καὶ παρουσιάστηκε στὴν ἐσπερίδα μ' ἐπίσημη στολή, ἐνῶ ὅλοι οἱ ἄλλοι φοροῦσαν ροῦχα περιπόρως. Ἀμέσως κατάλαβε πόσο γελοία ἦταν ἡ ἐμφάνισή του καὶ θέλησε νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπ' τὸ σπαθί του τοῦλάχιστο, ποῦ σὲ κάθε βῆμα τὸν ἐμπόδιζε. Σὲ μιὰ στιγμή λοιπὸν ποῦ δὲν τὸν προσεχε κανεῖς, ἔχωσε τὸ σπαθί ἀνάμεσα σὲ δυὸ προσκέφαλα πάνω σ' ἕνα καναπέ. Ὁ Ἀμπέρ ἀναμίχτηκε κατόπι μὲ τὴ συντροφία κ' ἀφοῦ κουβέντιασε λίγο ἀποτραβήχτηκε σὲ μιὰ γωνιά κ' ἀποροφήθηκε στὴ λύση ἐνὸς προβλήματος. Ἐτοῖ δὲν κατάλαβε πῶς ἡ ὥρα εἶχε περάσει καὶ πῶς οἱ ἄλλοι εἶχαν φύγει ἀφήνοντάς τον μόνον. Ὅταν συνῆρε καὶ κατάλαβε πῶς ἔμεινε μόνος του, θέλησε νὰ φύγῃ καὶ ζήτησε ν' ἀποχαιρετήσῃ τὸν νοικοκύρη. Ὁ νοικοκύρης ὅμως εἶχε ἀπὸ ὦρα ἀποκορβῆ νὰ κοιμηθῇ, καὶ μόνον ἡ νοικοκυρὰ εἶχε μείνει νὰ συντροφεύῃ τὸν σοφόν, ποῦ τὴν εἶχε ὅμως κ' αὐτὴ πάει ὁ ὕπνος πάνω στὸν καναπέ ποὺ καθόταν. Ὅταν ὁ Ἀμπέρ τὴν εἶδε ἀνησύχησε, γιὰτὶ στὸν ἴδιον καναπέ εἶχε κρῖπει τὸ σπαθί του. Πατώντας στὶς μύτες

Τελευταῖο καταφύγιο

Ἐνας ἡλικιωμένος κύριος τρέχει τὴ νύχτα καὶ ξυπνᾷ τὸ φαρμακοποιό:
— Δώστε μου, σὰς παρακαλῶ, λιγάκι μορφίνη δὲν μπορῶ νὰ κοιμηθῶ!
— Ἐχετε συνταγή;
— Ὁχι!
— Τότε δὲν μπορῶ νὰ σοῦ δώσω μορφίνη!
Ὁ κύριος συλλογιέται μιὰ στιγμή καὶ λέει:
— Τότε δώστε μου ἕναν τενεκὶ φλίτ!

Συνάντησις

Σὲ μιὰ ταβέρνα κάθονται δυὸ σ' ἕνα τραπέζι. Εἶναι τύφλος στὸ μεθῦσι. Ἀρχίζουν κουβέντες.
— Ποι... ὄς... εἰς... σαι... εἶσ' ἔσ'...
— Ἐγώ, ἐγώ εἶμ... μ... μαί... γιὸς τοῦ γέρο Κανάτα, ποῦ κέβηται στὴν ὁδὸ Ρεσιόνα. Κι' ἔσ'... ποῖς εἶσαι;
— Ἐγώ, ἐγώ εἶμ... μ... μαί... Ἰδδιδος... ὁ γέρο Κανάτα!

τῶν παπουτσιῶν του, γιὰ νὰ μὴ τὴν ξυπνήσει, πλησίασε σιγὰ-σιγὰ νὰ πάρῃ τὸ σπαθί. Μόλις τὸ πῆρε ὅμως, χωρὶς νὰ προσέξῃ, ὁ σπαθὶ βρόντησε στὸ ἐξέλο τοῦ καναπέ, κ' ἡ νοικοκυρὰ ἐξήγησε βλέποντας τότε τὸ σοφὸ νὰ κρατᾷ τὸ σπαθὶ πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι τῆς φοβήθηκε κ' ἔβαλε τὶς φωνές. Ὁ Ἀμπέρ μὲ κόπο κατῶρθωσεν νὰ τὴν πείσῃ πῶς δὲν ἤθελε νὰ τὴν δολοφονήσῃ κ' ἔφυγε στενωχρημένος. Γιὰ μέρες πολλὰ ἕστερα δὲ βγῆκε ἀπ' τὸ σπῆτι τὸ ντροπισμένος γιὰ τὸ πάθημα ποὺ εἶχε πάθει.

Ἡ νύχτα ἀπλωμένη γιὰ καλὰ, κ' ὁ μαΐστρος ἀκόμα σφυρῆζει. Καλοκαιριάτικη, εὐχάριστη βρα-